

KNNV afdeling Wageningen en omstreken

Jaarverslagen 2025
Jaarplannen 2026

Inhoud

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van het bestuur	3
Overzicht ledenadministratie 2025	4
Financiële stukken.....	5
- Exploitatierekening 2025	5
- Toelichting op de exploitatierekening 2025	6
- Balans KNNV afdeling Wageningen en Omstreken per 31-12-2025	6
- Voorstel Contributie 2027	6
- Overzicht bezittingen KNNV afdeling Wageningen en omstreken per 31 december 2025	7
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Paddenstoelenwerkgroep	8
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Mossenwerkgroep	9
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Nachtvlinderwerkgroep.....	10
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Korstmossenwerkgroep	11
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de veldgroep Vlinders en Libellen.....	12
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Vogelwerkgroep.....	13
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Plantenwerkgroep.....	14
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Inventarisatiecommissie.....	16
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de PR-kraam	17
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Donderdagwandelingen	17
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Zondagdagwandelingen	18
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Webredactie	18
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Tweedehands boeken	18
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Urtica redactie	19

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van het bestuur

Het bestuur

Onze afdeling in 2025

De afdeling Wageningen en omstreken is met zo'n 500 leden stabiel in omvang. Wel is er enig verloop, maar nieuwe leden compenseren het aantal opzeggingen ruimschoots. We verwelkomen onze nieuwe leden bij deze nogmaals, en nodigen iedereen uit deel te nemen aan onze vele activiteiten en met suggesties of vragen contact op te nemen met het bestuur.

Net als in 2024 hebben we weer een mooie folder gemaakt. Deze folder wordt uitgedeeld bij diverse PR-gelegenheden en laat zien wat we allemaal te bieden hebben op natuurgebied. Ook komend jaar willen we weer een folder maken. In plaats van een uitgebreide agenda, die in het begin van het jaar immers toch nooit compleet is, willen we nu nadrukkelijker naar onze website verwijzen waar de meest recente informatie over onze activiteiten te vinden is. Op die manier kan de folder ook langer mee.

Het aantal werkgroepen en commissies is het afgelopen jaar stabiel gebleven (zie tabel). De werkgroep 'Natuurbescherming' heeft echter dringend behoefte aan versterking, zeker nu de coördinator Taric Schrader zich om (vrolijke) persoonlijke redenen heeft teruggetrokken. Heb je belangstelling of ideeën: meld je dan bij het bestuur. Elke hulp is welkom.

De werkgroepen hebben in 2025 meer dan 150 activiteiten georganiseerd, zoals inventarisaties, excursies, cursussen, wandelingen, lezingen en werkgroepavonden. Net als vorig jaar was de deelname aan de Week van de Biodiversiteit weer een bijzondere belevenis. Nog meer dan vorig jaar hebben we rond die week, samen met de gemeente en de WUR, allerlei activiteiten georganiseerd. Mooi dat op deze manier een groot publiek kennis kan maken met onze natuurvereniging.

Werkgroep	Commissie
Jongerenwerkgroep	Inventarisatiecommissie
Amfibieën en reptielen	Natuuracademie
Insecten	Zondagswandeling
Korstmossen	Natuurwandelingen
Mossen	Verkoop nieuwe boeken
Nachtvlinders	Verkoop tweedehands boeken
Paddenstoelen	PR-kraam
Planten	Afdelingsblad Urtica/Pennevluchten
Vleermuizen	Webredactie
Vlinders en libellen	
Vogels	
Natuurbeschermingswerkgroep	

Afgelopen jaar hebben we weer verschillende cursussen georganiseerd, waaronder hybride cursussen. Dat houdt in dat het theoretische deel door een soortorganisatie wordt verzorgd, terwijl wij het praktische deel voor onze rekening nemen. Deze opzet is mogelijk gemaakt door intensieve samenwerking van de landelijke KNNV en de soortorganisaties. Omdat we daarvoor een bijdrage aan de cursisten kunnen vragen snijdt het mes aan vele kanten: we bieden enthousiaste leden en niet-leden de mogelijkheid zich te verdiepen in een bepaald

onderwerp, we hopen niet-leden op die manier warm te maken voor onze vereniging, we genereren inkomsten en, bovenal, het is voor de docenten heel leuk om te doen.

We zijn trots op de vernieuwde Urtica/Pennevluchten, waarmee alle lezers een rijk aanbod aan artikelen krijgt. Samen, maar toch herkenbaar: zo hadden we het ons voorgesteld en zo heeft het vorm gekregen. Dank aan ieder die daaraan heeft bijgedragen: het blad is inhoudelijk interessant, mooi verzorgd en op die manier een visitekaartje voor onze afdeling.

Het bestuur kende in 2024 enkele wijzigingen. In maart is Ernst van Rijssel teruggetreden en in december heeft Taric Schrader zich teruggetrokken. Omdat Nynke Groendijk in de vorige algemene vergadering in het bestuur is gekozen

bestaat het bestuur nu uit vier mensen: Patricia Wagenmakers (voorzitter), Ad Plaizier (penningmeester), Huub Löffler (secretaris) en Nynke Groendijk (lid). We zijn in gesprek met enkele potentiële kandidaten om het bestuur te versterken. Versterking is vooral van belang om activiteiten die buiten de werkgroepen en commissies vallen, zoals de Week van de Biodiversiteit, inbreng bij activiteiten waarbij we door derden worden gevraagd en speciale excursies voor nieuwe leden, beter te kunnen initiëren en coördineren.

Onze afdeling blijft betrokken bij de activiteiten van de landelijke organisatie. Onze secretaris, Huub Löffler, is reglementair teruggetreden als voorzitter van de beleidsraad, maar die functie is overgenomen door ons lid Bart Heijne. Bovendien levert onze afdeling met Ron van der Plas de secretaris van de landelijke vereniging: we nemen dus als grootste afdeling onze verantwoording. Bovendien denken we mee met de natuurbeschermingsactiviteiten die de landelijke organisatie rond de Veluwe wil gaan opzetten.

Onze plannen voor 2026

Komend jaar staat in het teken van twee jubilea. De Vogelwerkgroep bestaat dit jaar 80 jaar: gefeliciteerd! Het is heel inspirerend om te zien hoe een werkgroep na zoveel jaren nog springlevend is en bruist van de energie. Er staan in het kader van het jubileum veel activiteiten op het programma, die de werkgroep via diverse kanalen bekend zal maken.

Een ander jubileum is dat van onze moederorganisatie: de landelijke KNNV. De vereniging, op 10 februari 1901 in Amsterdam opgericht door onder andere Jac P. Thijsse en Eli Heimans, bestaat dit

jaar dus 125 jaar. Doel van de oprichters was een platform te creëren om hun natuurkennis te delen en te verdiepen. Dat is ze aardig gelukt... Ook landelijk staan er veel activiteiten op het programma en ook daarvan zullen we in de loop van het jaar melding maken.

Het bestuur wil dit jaar speciaal op enkele thema's inzetten. We willen graag een breed publiek kennis laten maken met de KNNV. We doen dat door hybride cursussen te stimuleren, door activiteiten al dan niet in het kader van de Week van de Biodiversiteit te organiseren (noteer maar vast: van 15 tot 25 mei 2026), en natuurlijk door onze onvolprezen PR-kraam op diverse plekken op te zetten. Voor nieuwe leden - en andere belangstellenden - hopen we weer speciale excursies te organiseren om zo duidelijk te maken wat we doen en waar we voor staan. Daarnaast wil het bestuur zich hard blijven maken voor natuurbescherming. Een aantal zaken is door Taric Schrader, de voormalig coördinator van de werkgroep natuurbescherming, goed in de verf gezet zodat het bestuur daar ook zonder hem mee door kan gaan. We hopen dat anderen ons daarbij willen ondersteunen.

En natuurlijk willen we zo goed mogelijk de werkgroepen en commissies ondersteunen. We proberen hun activiteiten in onderling overleg zo goed mogelijk te faciliteren. Deze groepen zijn het hart van onze organisatie: zonder hen zijn we nergens. Ideeën voor een nieuwe werkgroep zijn altijd welkom en we kunnen dan samen kijken of we zo'n werkgroep kunnen instellen. Ook andere suggesties zijn zeer welkom. We nodigen iedereen uit om mee te denken, mee te helpen, maar vooral deel te nemen aan onze vele activiteiten.

jaarverslag opgesteld, die door de secretaris gebundeld worden tot één jaarverslag van de afdeling. Dat verslag zal op onze website gepubliceerd worden en op de voorjaarsbijeenkomst kunnen daar vragen over gesteld worden.

Overzicht ledenadministratie 2025

Ad Plaizier, ledenadministrateur

De volgende tabel staat het aantal leden weer in 2025 en in de twee voorgaande jaren. Voor deze leden heeft afdracht plaatsgevonden aan het landelijk bureau. Door het samengaan met de vogelwerkgroep is het aantal leden in 2025 sterk toegenomen en zijn we nu de KNNV afdeling met de meeste leden.

Soort leden/datum	31-12-2025	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022
ereleden	6	4	3	4
hoofddelen *)	55	59	56	61
huisgenootleden *)	57	60	57	64
leden	404	367	370	355
jeugd	28	24	3	3
dubbel-leden	14	14	10	13
Totaal aantal leden	564	528	499	500

*) hoofddelen en huisgenootleden ontvangen één geprinte of digitale Urtica op hun gezamenlijke adres. Ereleden zijn vrijgesteld van contributiebetaling.

Financiële stukken

Ad Plaizier, Penningmeester

- Exploitatierekening 2025

Omschrijvingen	Begroting 2025			Werkelijk 2025			Begroting 2026		
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
totaal contributiebetalen in boekjaar		€ 18.500,00			€ 19.771,75			€ 20.598,00	
vooruitbetalingen uit vorig jaar		€ 38,50			€ 38,50			€ 67,50	
vooruitbetalingen voor volgend jaar					€ 108,50				
Afdracht contributies aan Landelijk Bestuur KNNV	€ 12.181,00			€ 13.266,18			€ 13.664,00	€ 20.665,50	
Totaal Contributies	€ 12.181,00	€ 18.461,50	€ 6.280,50	€ 13.266,18	€ 19.775,50	€ 6.509,32	€ 13.664,00	€ 20.665,50	€ 7.001,50
Urtica drukkosten	€ 3.900,00			€ 3.038,97			€ 3.500,00		
Urtica verzendkosten	€ 1.000,00			€ 726,44			€ 850,00		
etiketten, enveloppen, postzegels etc	€ 200,00			€ 12,10			€ 25,00		
Totaal Urtica	€ 5.100,00	€ -	€ -5.100,00	€ 3.777,51	€ -	€ -3.777,51	€ 4.375,00	€ -	€ -4.375,00
Lezingen, excursies, cursussen, week vd veldbiologie	€ 2.900,00			€ 2.133,60	€ 1.130,00		€ 2.000,00	€ 1.200,00	
Terug betalen BMP cursus voor tellers	€ 300,00								
Ger van Zanen vouchers ontvangen in 2025 (tbv vogelcursus)				€ -	€ 160,00				
Totaal Lezingen, cursussen en natuuracademie	€ 3.200,00	€ -	€ -3.200,00	€ 2.133,60	€ 1.290,00	€ -843,60	€ 2.000,00	€ 1.200,00	€ -800,00
Werkgroepen (declaraties)	€ 600,00			€ 308,88			€ 500,00		
Nestkasten in Arboretum	€ 100,00			€ 25,00			€ 100,00		
Paddenoverzet project				€ 1.138,97	€ 2.520,00		€ 2.314,58	€ 2.314,58	
Lustrum VWG							€ 1.325,00	1325	
Totaal Werkgroepen	€ 700,00	€ -	€ -700,00	€ 1.472,85	€ 2.545,00	€ 1.093,15	€ 4.239,58	€ 3.639,58	€ -600,00
donatie aan Groene Wiel	€ 1.250,00		€ 1.250,00	€ 1.250,00	€ -		€ 1.250,00		
Totaal Huisvesting / Inventaris	€ 1.250,00		€ -1.250,00	€ 1.250,00	€ -	€ -1.250,00	€ 1.250,00		€ -1.250,00
drukkosten/presentatiekosten /folder/ rapporten	€ 500,00		€ -500,00	€ 782,73	€ 530,40		€ 200,00	€ 250,00	
Bijdrage organisaties t.b.v. inventarisaties									
lezing inventarisatiecommissie in januari	€ 150,00		€ -150,00	€ 88,96			€ 100,00		
Inventarisaties	€ 650,00	€ -	€ -650,00	€ 871,69	€ 530,40	€ -341,29	€ 300,00	€ 250,00	€ -50,00
verkoop 2e handsboeken	€ 50,00	€ 1.500,00	€ 1.450,00	€ -	€ 2.782,35			€ 2.000,00	
verkoop KNNV boeken	€ 50,00	€ 700,00	€ 650,00	€ -	€ 297,50			€ 300,00	
verkoop vogelboekjes	€ 172,50	€ 300,00	€ 127,50		€ 172,50			€ 170,00	
verkoop lensdoekjes	€ 58,50	€ 90,00	€ 31,50						
Totaal Boekwinkeltje	€ 331,00	€ 2.590,00	€ 2.259,00	€ -	€ 3.252,35	€ 3.252,35		€ 2.470,00	€ 2.172,00
giften		€ 100,00	€ 100,00		€ -	€ -			
garantie subsidie lustrum VWG							€ 500,00		
subsidie KNNV lustrum							€ 1.000,00		
Giften	€ -	€ 100,00	€ 100,00	€ -	€ -	€ -	€ 1.500,00	€ -	€ -1.500,00
kosten PR-kraam	€ 500,00			€ 313,40	€ 340,80		€ 300,00	€ 300,00	
Public Relations / Publieksdagen	€ 500,00	€ -	€ -500,00	€ 313,40	€ 340,80	€ 27,40	€ 1.000,00	€ 300,00	€ -700,00
algemene kosten	€ 1.000,00			€ 974,67			€ 1.000,00		
Algemene Kosten	€ 1.000,00	€ -	€ -1.000,00	€ 974,67	€ -	€ -974,67	€ 1.000,00	€ -	€ -1.000,00
bankkosten	€ 300,00	€ 500,00	€ 200,00	€ 361,72	€ 493,21		€ 400,00	€ 540,00	
Bankkosten	€ 300,00	€ 500,00	€ 200,00	€ 361,72	€ 493,21	€ 131,49	€ 400,00	€ 540,00	€ 140,00
Totaal / Resultaat	€ 25.212,00	€ 21.651,50	€ -3.550,50	€ 24.421,62	€ 28.227,26	€ 3.805,64	€ 29.728,58	€ 29.065,08	€ -663,50

- Toelichting op de exploitatierekening 2025

Inkomsten

In 2025 waren de inkomsten veel hoger dan begroot. De redenen zijn:

- Bij het samengaan met de vogelwerkgroep was bij het samenstellen van de begroting nog niet geheel duidelijk wat de kosten voor de Pennenvluchten en de Urtica zouden gaan worden. Dit is proces is voorspoedig verlopen en heeft geen extra kosten met zich meegebracht.
- De werkavonden van de vogelwerkgroep werden in het Koetshuis gehouden. De huur van het Koetshuis is veel hoger dan die van de Bevrijdingskerk, waarmee in de begroting mee gerekend. Vanwege de beperkte beschikbaarheid van het Koetshuis heeft de vogelwerkgroep besloten om hun werkavonden te verplaatsen naar de Bevrijdingskerk.
- Verkopen van het Boekwinkeltje waren bijzonder goed in 2025. De opbrengst van de nieuwe boeken viel wat tegen.
- De stichting Wageningse Berg heeft zichzelf opgeheven en een gedeelte van hun financiële middelen (€5000) geschonken aan het paddenoverzet project. Dit geld wordt gedeeltelijk dit jaar en voor de rest in 2026 aan de kosten van het paddenscherm besteed.
- De vogelgeluidencursus en de planten- en paddenstoelen hybridecursussen van Floron hebben voor extra inkomsten gezorgd.

Uitgaven

Sommige kosten zijn licht hoger dan begroot: de kosten van andere activiteiten zijn iets lager dan begroot. Met behulp van een subsidie van een fonds van de landelijke KNNV is de vogelgeluiden cursus zonder verlies afgesloten.

Resultaat

Ofschoon er een tekort van € 3550,50 begroot was, is er een positie resultaat van €3805,64. Zoals al eerder opgemerkt is het resultaat dit jaar positief beïnvloed door de uitstekende verkoop van boeken, de inkomsten uit de cursussen, de bijdrage van de Stichting Wageningse berg en de lagere kosten voor de Urtica en de werkgroepavonden in de Bevrijdingskerk.

- Balans KNNV afdeling Wageningen en Omstreken per 31-12-2025

	12/31/2025	12/31/2024	12/31/2023
Inventaris	€ 1,575.00	€ 2,100.00	€ 1,800.00
Triodosrekening	€ 1,796.90	€ 1,070.71	€ 2,202.70
Triodos Spaarrekening	€ 32,219.34	€ 23,779.24	€ 25,000.00
te ontvangen rente Triodos	€ 440.00	€ 0.00	€ 178.57
wisselgeld 2e handsboeken	€ 57.30	€ 57.30	€ 57.30
Totaal	€ 36,088.54	€ 27,007.25	€ 29,581.79

	12/31/2025	12/31/2024	12/31/2023
Vermogen excl reserveringen komend kalender jaar	€ 12,238.10	€ 8,896.19	€ 10,664.09
Reservering inventaris	€ 18,480.00	€ 17,600.00	€ 15,350.00
Vooruit ontvangen contributies	€ 108.50	€ 38.50	€ 222.50
Reservering bankkosten	€ 60.00	€ 40.40	€ 41.77
Reservering VWG-lustrum	€ 1,825.00		
Reservering KNNV-lustrum	€ 1,000.00		
Reservering paddenwerkgroep	€ 2,376.94	€ 432.66	€ 683.43
Totaal	€ 36,088.54	€ 27,007.75	€ 27,782.79

- Voorstel Contributie 2027

Door de algemene kostenstijging (inflatie) en de hoge communicatiekosten stelt het bestuur voor om de contributie met de verwachte inflatie van 2,5 % te verhogen 2027. Zie onderstaande tabel.

	Contributie (€)		Afdracht landelijk bestuur	
	2026	2027	2026	2027
Gewoon lid	41,50	42,50	27,50	28,50
Huisgenootlid	16,00	16,50	10,00	10,50
Jeugdlid (t/m 30 j.)	23,00	23,50	11,50	12,00
Dubbellid	15,50	16,00	n.v.t.	n.v.t.

- Overzicht bezittingen KNV afdeling Wageningen en omstreken per 31 december 2025

Voor algemeen gebruik:

- Publicatieborden/voorlichtingspanelen (2003). In 2015 is een nieuw set panelen aangeschaft, evenals een windbestendige afdelingsbanner (hoogte 2 meter).
- Beamer Epson EB-FH52, aangeschaft in 2021.a
- Beamer Panasonic PT-AE 4000, aangeschaft in 2011
- Laptop HP 14-Cf0732nd, aangeschaft in 2018
- Scanner: HP Scanjet G2410, aangeschaft in 2007
- Diaprojector: Leitz Pradovit Color 2 type 031-049.425, 2e hands verkregen in 2009
- Diaprojector: Voigtländer Speciaal type PK 35 A, 2e hands aangeschaft in 2009
- Projectiescherm Carpeted Picture 178 x 178, aangeschaft in 2011
- Binonculaire (preparer)microscoop voor PR-kraam, nagelaten door KNNV-lid Jan van Hal

Voor gebruik door de werkgroepen:

- Koudlichtbronnen t.b.v. stereomicroscopen: Euromex (3 stuks), aangeschaft in 2004
- Stereomicroscopen: Leica S6E StereoZoom met toebehoren (3 stuks) aangeschaft in 2005
- In 2021 heeft de afdeling een Leitz prepareermicroscoop met 10x oculairs en 1 x objectief, voorzien van een variabele zoom van 0,63 tot 5x ontvangen van Eveline Vaane.
- Eind 2008 zijn 13 nieuwe stereomicroscopen aangeschaft
 - o 1 stereomicroscoop Olympus SZX-7 met extra vergroting d.m.v. een voorzetlens
 - o 2 gewone microscopen Olympus CX-21
 - o 2 gewone microscopen Olympus CX-41
 - o 1 stereomicroscoop Optika SZM trinoculair met kleine camera
 - o 7 stereomicroscopen Optika SZM binoculair
- Een trinoculaire tubus met camera voor projectie van microscoopbeelden, aangeschaft in 2016
- Een Euromex research microscoop (1986), in 2020 ontvangen uit de nalatenschap van Chris van de Bund
- In 2023 zijn 6 reality leuchten Led-lampen Viper R 52391187 aangeschaft.
- In 2023 zijn 2 nieuwe microscopen aangeschaft.
 - o 1 Stereo Zoom microscoop binoculair OZL 467
 - o 1 Stereo Zoom microscoop binoculair OZL 465
 - o 1 auxillary objective 0.5x OZB 4641
- Samsung Galaxy Tab A8 aangeschaft in 2022
- Twee meetlinten à 50 meter elk
- Kipor IG 1000 (stroomaggregaat) + haspelkabel prof IP20 50 m. aangeschaft in 2013 (beiden zijn aangeschaft met subsidie van de Uyttenboogaart Eliasen Stichting. Voorwaarde hierbij is dat de apparatuur eigendom blijft van de UES en in bruikleen gegeven wordt van de afdeling
- Hulpmiddelen nachtvlinderwerkgroep: Vanglakens + lampen, circa 200 verzamelpotjes, 3 bureau-ledlampjes, 2 campingtafels
- Externe harde schijf (Seagate/STEA2000400) voor vleermuizenwerkgroep
- Externe harde schijf in gebruik door de secretaris
- De werkgroepen hebben de beschikking over diverse naslagwerken, studieboeken en dossiers. Uiteraard maken ook de nodige materialen deel uit van de inventaris van de werkgroepen. Dit alles is opgeborgen in een afsluitbare houten kast en ladenkast
- Eind 2012 is een afsluitbare stalenkast aangeschaft voor de opslag van het archief van het KNNV Bestuur en de voorraad rapporten van alle inventarisaties.
- In 2013 is een afsluitbare stalenkast aangeschaft voor de opslag van beide beamers en de laptop
- In 2016 is een afsluitbare stalenkast aangeschaft voor opslag van microscopen in het kantoor van het Groene Wiel.
- Hikmicro Falcon FQ25 warmtecamera in 2024 t.b.v. de vleermuizenwerkgroep
- KNNV (promotie)banner 2025

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Paddenstoelenwerkgroep

Eric Minke

Jaarverslag 2025

Reguliere werkavonden

Het paddenstoelenseizoen kwam heel aarzelend op gang, door de droge, warme zomer en droge september. In de natte oktobermaand kwam de vorming van de vruchtlichamen echter goed op gang en dit ging door tot half november, toen de eerste nachtvorsten zich aandienen.

De werkgroepsavonden begonnen op 25 augustus en vonden om de week plaats op een maandag. Het aantal deelnemers per avond varieerde van 14 tot 17 personen. In totaal werden drie nieuwe leden verwelkomd. Nu en dan kwam iemand een avondje meedraaien om te kijken hoe het ging. De sfeer tijdens de avonden was gemoedelijk dankzij de inbreng van één ieder in de vorm van koffie en thee zetten, afwassen, opruimen en het grote enthousiasme. Op 22 september werd de groep van de boleten behandeld en op 6 oktober de melkzwammen.

Inktviszwam

Enkele leden toonden belangstelling voor microscopie.

Op 1 december zijn daarom verzamelde sporen bekeken onder microscopie.

De laatste avond van het seizoen was op 15 december. Traditioneel kunnen de leden dan hun foto's laten zien van het afgelopen seizoen. Veertien personen bezochten deze gezellige avond. Enkele leden lieten fraaie foto's zien van het afgelopen seizoen. Pierre de Wit toonde een groot aantal dia's van de golfclub Heelsum en directe omgeving van Rhenen en Achterberg. Kees Valk gaf weer een mooie impressie van de excursies die in de omgeving van Wageningen plaatsvonden en van de excursie naar golfclub de Batouwe in Zoelen. Cor Brusse toonde foto's van uiteenlopende soorten van diverse locaties. Ten slotte liet Peter Rigterink een aantal fraaie dia's zien van paddenstoelen uit Engeland, de tichelgaten van Buren en landgoed Leeuwenburg bij Zeist.

In totaal zijn vijf excursies georganiseerd. Op 3 oktober was de eerste excursie in Kwintelooijen. Vervolgens was er een excursie (10 oktober) naar de Ederheide waar in april jl. een brand woedde. We konden enkele brandpleksoorten aanschouwen. Op 14 november werd de Ederheide nogmaals bezocht en leverden meer soorten op dan op 10 oktober. Op 1 november was er een excursie naar de Wageningse Berg, waar dit jaar de "brede inventarisatie" plaatsvond. Hier werd de parasietbeurszwam aangetroffen wat veel verbaasde reacties opleverden. Ten slotte was op 8 november een bezoek aan golfclub de Batouwe in Zoelen gepland. Met buggy's werd het terrein bezocht, wat voor velen een aparte ervaring was. Het aantal deelnemers per excursie varieerde van 8 tot 18.

Paddenstoelenweekend

Het traditionele paddenstoelenweekende vond plaats van 24 tot en met 26 oktober in Wijk aan Zee en werden door 18 personen bijgewoond. Vrijdag werd het Bergerbos bezocht. Ondanks dat de excursieleider het liet afweten, werden toch een groot aantal soorten waargenomen. Op zaterdag werd het duingebied De Rellen bij Wijk aan Zee aangedaan, wat veel typische soorten van de duinen opleverden. 's Middags werd, ondanks de harde wind, een wandeling naar de zee gemaakt, want een aantal mensen wilden toch echt even de zee zien. Ten slotte werd op zondagochtend nog de Koningshof bij Haarlem bezocht. Het weekeinde was erg gezellig met veel soorten paddenstoelen.

Basiscursus paddenstoelen van de NMV

Enkele leden volgden wederom de gratis aangeboden online basiscursus van de NMV. Net als vorige jaar konden 20 personen van de KNNV, afdeling Wageningen deze cursus gratis volgen, waarbij 7 personen gebruik gemaakt hebben van dit aanbod. Een enkel lid volgde de cursus zelfs voor de tweede keer. De meeste leden hebben deze cursus als bijzonder leerzaam ervaren. De deelnemers konden meedoen met de reguliere excursies vanuit de werkgroepsavonden.

Verzoeken aan de paddenstoelenwerkgroep.

De golfclub de Batouwe in Zoelen vroeg om de paddenstoelen te inventariseren op hun terrein. Op 8 november werd een eerste verkennend bezoek gebracht. Met 12 personen leverde dit al een lijst van 66 soorten op. In 2026 zal een aantal bezoeken aan de Batouwe gebracht worden, waarbij het dan gaat om een soort van inventarisatie.

Voor de maandelijkse donderochtendwandelingen staan traditiegetrouw de laatste twee donderdagen van het jaar in het teken van paddenstoelen. Deze stonden gepland voor 16 oktober en 20 november. De excursie op 16 oktober vond plaats in het Renkums beekdal en werd door 15 personen bijgewoond. Voor de excursie van 20 november in Arboretum Oostereng hadden zich 13 personen opgegeven. Ondanks de koude nachten ervoor werden toch nog veel soorten waargenomen.

Jaarplan 2026

De werkgroepsavonden zullen eind augustus starten. Wij hopen weer op een rijke oogst met veel variatie. Aansluitend op de werkavonden zullen weer excursies georganiseerd worden in de directe omgeving van Wageningen.

Zoals net al genoemd is, zullen een aantal excursies naar golfclub de Batouwe plaatsvinden om een indruk te krijgen van de mycoflora aldaar. De golfclub zal de gegevens gebruiken bij hun beheer.

De werkavonden zullen, net als het afgelopen jaar, plaatsvinden in het Groene Wiel in verband met de daar aanwezige microscopen, beamer en boeken. De avonden zullen wel op de maandagavonden blijven plaatsvinden. De laatste werkavond stond in het teken van microscopie. Een aantal leden toonde veel belangstelling. Daarom zal in het nieuwe jaar gekeken worden of er niet een extra cursus georganiseerd kan worden (bijvoorbeeld vier avonden) waarin allerlei aspecten, ten aanzien van microscopie, behandeld worden.

In het weekeinde van 16-18 oktober zal het paddenstoelenweekeinde plaatsvinden in Darp (Drenthe) in het Hunehuis NIVON aldaar).

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Mossenwerkgroep

André van Lammeren en Roel Lemmens

Jaarverslag 2024-2025

De mossenwerkgroep heeft een seizoen dat normaal gesproken loopt van oktober tot en met april. Maandelijks is er een excursie van 4 uur op een zaterdag en een aansluitende werkgroepavond van 2 uur op dinsdagavond waar de gevonden mossen worden besproken. Ook worden door de leden meegebrachte mossen gezamenlijk bekeken. De werkgroep heeft nu op papier 61 leden.

In de verslagperiode oktober 2024 - april 2025 zijn 6 werkgroepavonden georganiseerd met gemiddeld 15 deelnemers per avond. Dat was vorig jaar 13. Ook is er in december weer een gezamenlijke lezingenavond van de Mossenwerkgroep met de Korstmossenwerkgroep geweest met drie sprekers en 24 toehoorders: André van Lammeren en Roel Lemmens hadden een lezing met als titel *“Waarop is de indeling van mossen gebaseerd en waarom veranderen tegenwoordig zoveel namen?”* en Christa Heyting besprak het onderwerp *“Korstmossen in de loop van de evolutie; welke omstandigheden hebben het ontstaan en de ontwikkeling van korstmossen beïnvloed?”*

Er waren in de verslagperiode 6 excursies, met een gemiddelde deelname van 20 personen per excursie. Dat was 17-18 in de vorige verslagperiode. De excursies waren naar de Oostereng bij Renkum, de Defensiedijk bij Bemmelen, de Begraafplaats Heilig Landstichting gemeente Berg en Dal bij Nijmegen, de Vijverberg bij Oosterbeek, de bebouwde kom van Bennekom en Park Sonsbeek bij Arnhem.

Excursie van de Mossenwerkgroep: met 16 personen naar de Defensiedijk bij Bemmelen op 9 november 2024.

In 2024 is de flora en fauna van de Moft geïnventariseerd. De mossen-inventarisatie en de rapportage ervan zijn afgerond. Er is in de periode 2024-2025 een begin gemaakt met de inventarisatie van de Wageningse Berg, het inventarisatie-terrein voor het jaar 2025. De coördinatoren hebben het terrein in de verslagperiode 2 keer bezocht. De twee coördinatoren zijn verder betrokken geweest bij het begeleiden van introductie-excursies en bij onderdelen van de opleiding tot IVN gids, bij rondleidingen en exposities in het kader van de Biodiversiteitsweek in Wageningen en bij een Mossenlezing voor Groei en Bloei in Doetinchem op 24-2-2025.

Jaarplan 2025-2026

Het programma van de Mossenwerkgroep loopt normaal van oktober tot en met april. Maandelijks wordt er een excursie georganiseerd op een zaterdag. En 10 dagen daarna, op de derde of vierde dinsdag van de maand, worden de meest interessante mossen, gevonden op die excursie, besproken en bekeken in Het Groene Wiel. Voor de excursies kiezen we terreinen waarin we verwachten een grote diversiteit aan mossen te kunnen vinden. Dit om educatieve redenen, maar ook om zowel beginners als gevorderden voldoende te kunnen bieden. Ook bieden we de mogelijkheid om mossen die door de leden zelf worden meegebracht, te bekijken op de werkavonden. In de maand december is er geen excursie en werkavond, maar wordt er een lezing verzorgd, al dan niet in combinatie met de Korstmossenwerkgroep.

In 2025-2026 hebben we een normaal programma gepland met werkgroepavonden en een lezingen-avond in het Groene Wiel samen met de korstmossenwerkgroep. Er zijn 6 excursies gepland die ieder 4 uur duren. Tijdens de wandeling wordt aandacht besteed aan bijzonderheden van de gevonden soorten.

In 2025 zal de flora en fauna van de Wageningse Berg worden geïnventariseerd. In het voorjaar 2026 zal de landbouw-enclave Vlinderdas in de gemeente Ede aandacht krijgen als inventarisatiegebied. Voor de mossen zal de inventarisatie in beide gebieden vooralsnog door enkele individuele leden van de mossenwerkgroep worden uitgevoerd.

André van Lammeren en Roel Lemmens zijn de coördinatoren van de mossenwerkgroep en stellen het programma samen.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Nachtvlinderwerkgroep

Maurice Franssen, Ineke Ammerlaan en Guy Ackermans

Jaarverslag 2025

De nachtvlinderwerkgroep heeft in 2025 meegewerkt aan de afdelingsbrede inventarisatie van de Wageningse Berg. Daartoe hebben we een keer per maand in de periode maart-oktober twee lakens met lampen opgesteld op de Westberg. Vaak werd er ook een kleine lichtval geplaatst en werden er bomen met stroop besmeerd om vlinders te lokken. Er waren vaak wel 30 belangstellenden waarvan sommigen zelfs uit het westen van het land speciaal hier naar toe kwamen in de hoop specifieke soorten te zien die in hun woonplaats niet voorkomen (Fig. 1). De drukte was zo groot dat we af en toe de hulp ingeroepen hebben van twee van onze leden, namelijk Johan Tuls en Frans Bos, om met een extra opstelling te komen, zodat de deelnemers én de vlinders gespreid werden over een grotere ruimte.

Gezellige drukte rondom het laken. Foto: Guy Ackermans.

Ook de vlinders lieten zich niet onbetuigd, met name in juni en juli toen we zo'n 300 vlinders op de lakens kregen, in ruim 110 verschillende soorten. In 2023 hebben we ook al gevangen op de Wageningse Berg, namelijk in het naastgelegen Belmonte Arboretum. Als we de resultaten van de beide gebieden samen nemen dan hebben we 422 soorten nachtvlinders gezien, waarvan 9 trekvlinders die zich hier niet kunnen handhaven in de winter. Er zijn 45 nieuwe soorten gezien voor het gebied, vergeleken met de periode 1990-2022 waarvan we de data van De Vlinderstichting hebben gekregen. Van die 45 soorten werden er 26 dit jaar op de Westberg gezien. Daarbij zaten de nodige zeldzaamheden, een artikel daarover zal in de Urtica verschijnen.

Daarnaast heeft Maurice Franssen twee nachtvlinderexcursies verzorgd. Op 15 augustus werden nachtvlinders met stroop gelokt in de uiterwaarden van Oosterbeek, op verzoek van de afdeling Renkum van de Partij voor de Dieren. De 19 deelnemers en 3 bestuursleden van de PvdD konden genieten van 34 vlinders waaronder het Rood en het Zwart weeskind, twee spectaculair grote vlinders. Op 10 oktober werd de lichtvangopstelling en de lichtval geplaatst op een grasveldje van de wijk Hoogstede-Klingelbeek in Arnhem, op verzoek van de vereniging "Groentak" van deze wijk. Deze avond trok ongeveer 10 volwassenen en 3 kinderen. We zagen 21 vlinders, wat niet slecht is voor een stadswijk in oktober.

Jaarplan 2026

In 2026 zullen we aansluiten bij de afdelingsbrede inventarisatie van Vlinderdas. We zullen ons daarbij concentreren op de nachtvlinders van de bloemrijke weide en naastgelegen bos en struweel nabij de Heidebloemplas. Eenmaal per maand in de periode maart-oktober zullen we nachtvlinders gaan lokken, op een vrijdag- of zaterdagavond. Belangstellenden zijn welkom na aanmelding. Informatie daarover zal gedeeld worden via de website en Urtica.

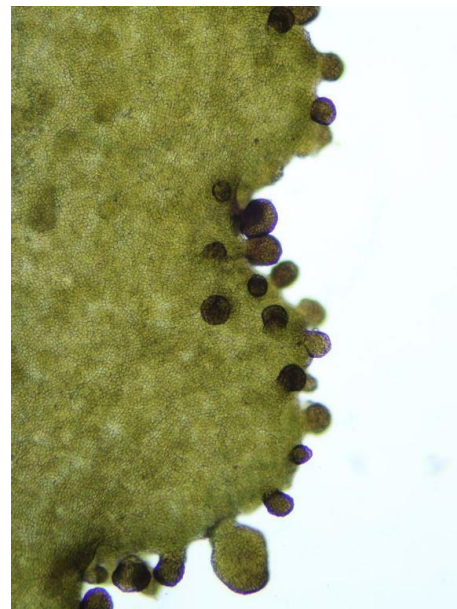
Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Korstmossenwerkgroep

Christa Heyting en Antoine Janssen

Jaarverslag 2025

De korstmossenwerkgroep is actief in het winterhalfjaar, van eind september tot april. In die periode wordt er één keer per maand een excursie gepland, meestal op de laatste zaterdag van de maand, en één keer per maand een werkgroepavond, op de eerste donderdag van de maand. Op de werkgroepavonden organiseren we (opfris)cursussen of lezingen, of determineren we korstmossen die we verzameld hebben. Er doen zowel beginnende als gevorderde korstmosliefhebbers mee. De activiteiten trekken gemiddeld zo'n 10-20 deelnemers, zowel jong als oud.

In 2025 vonden drie werkgroepavonden plaats. Twee werkgroepavonden, onder

Links: Schuursponszwelkorst op het asfalt van de Defensiedijk in Bommel (Foto: Antoine Janssen). Rechts: Microscopische opname van Schuursponszwelkorst. De isidiën op de rand van de lobben en de netvormige structuur van het oppervlak zijn kenmerkend (Foto: Henk-Jan van der Kolk).

leiding van Henk-Jan van der Kolk, waren gewijd aan aan Cladonia's (bekermossen en rendiermossen) en microscopie van korstmossen, en één was gewijd aan de korstmossen die in het Arboretum waren aangetroffen. Bovendien vond op 29 december een gezamenlijke lezingenavond van de mossen- en korstmossenwerkgroepen plaats, met lezingen over 'Mossen in een veranderende omgeving; Global warming', door André van Lammeren, en 'Milieuveranderingen: nieuwkomers en afhakers', door Klaas van Dort. De gezamenlijke lezingenavond wordt goed bezocht, en begint een traditie te worden.

Er zijn zeven excursies georganiseerd: Drie excursies vonden plaats in het kader van de brede inventarisatie van de Wageningse berg: bij één excursie onder leiding van Henk-Jan van der Kolk en één onder leiding van Henk Kloen en Klaas van Dort bezochten we het Arboretum, en bij één excursie onder leiding van Klaas van Dort inventariseerden we het Oostbos op de Wageningse berg. De overige excursies gingen naar 'het kerkje op de heuvel' en omgeving bij Heelsum, en naar Laag Wolfheze (beide o.l.v. Henk-Jan van der Kolk), en naar de Defensiedijk bij Bommel (o.l.v. Antoine Janssen), het terrein van de WUR (o.l.v. Koen Verhoogt), en Kasteel Amerongen en omgeving.

Tenslotte hebben Antoine Janssen en Henk-Jan van der Kolk gepubliceerd in Buxbaumiella (134) over de vondst van *Scytinium magnussonii* (Schuursponszwelkorst), een nieuw korstmos in Nederland, ontdekt door Antoine tijdens een KNNV mossenexcursie. Deze vondst heeft ook nog landelijke aandacht gekregen via een artikel in nature today: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=34602>

Jaarplan 2026

Per 1 januari 2026 neemt Antoine Janssen het coördinatorschap van de korstmossenwerkgroep over van Christa Heyting. Henk-Jan van der Kolk, die jarenlang de meeste activiteiten ten behoeve van de korstmossenwerkgroep begeleidde, heeft in september 2025 zijn betrokkenheid bij de werkgroep beëindigd.

Ook in 2026 gaan we verder met de maandelijkse excursies en werkgroepavonden (van januari tot april, en van eind september tot en met december). In december 2026 hopen we weer een gezamenlijke lezingenavond te kunnen organiseren met de Mossenwerkgroep. Verder zal in 2026 meer aandacht worden besteed aan steen bewonende korstmossen dan tot nu toe het geval was.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de veldgroep Vlinders en Libellen

Bart Heijne

Jaarverslag 2025

In 2025 heeft de veldgroep een dagvlinderinventarisatie uitgevoerd langs 3 dagvlinderroutes, namelijk in het Belmonte Arboretum, de Westberg op de Wageningse Berg te Wageningen. In totaal hebben 14 leden hieraan meegewerkt. Naast veel algemene soorten werden 3 soorten van de Rode Lijst waargenomen, namelijk bruin blauwtje, kleine parelmoervlinder en sleedoornpage. Alle waarnemingen zijn ingevoerd in de database van De Vlinderstichting. Naast de waarnemingen op onze eigen routes zijn waarnemingen uit de omgeving meegenomen in het verslag van de inventarisatie. Met behulp van al deze gegevens samen, kunnen we voorzichtig vaststellen dat er een neerwaartse trend van het aantal dagvlinders is tussen 1990 en 2025.

Daarnaast heeft de veldgroep een libelleninventarisatie uitgevoerd in de Renkumse Benedenwaard. Hieraan hebben 8 leden meegedaan. Alle gegevens zijn ingevoerd in de database van De Vlinderstichting en er is een verslag gemaakt van de inventarisatie. In 2025 zijn geen libellen waargenomen in de Renkumse Benedenwaard die op de Nederlandse Rode Lijst staan. Wel zijn er enkele zuidelijke soorten waargenomen die nog zeldzaam zijn en die zich uitbreiden in Nederland. Dit waren de gaffelwaterjuffer en de zuidelijke keizerlibel. Opvallende bevindingen waren de afwezigheid van de bruine glazenmaker en maar 2 waarnemingen van de steenrode heidelibel. Concluderend kan worden gesteld dat de Renkumse Benedenwaard rijk is aan libellen en rijker dan vergelijkbare gebieden in de omgeving. Vooral rijk aan libellen is de "nieuw" gegraven strang.

Er zijn twee cursussen gegeven, een over dagvlinders en een over libellen gericht op het aantrekken van nieuwe leden voor de veldgroep. Ook mede bedoeld om nieuwe leden te trekken werden diverse excursies georganiseerd, onder andere tijdens de Biodiversity Challenge.

Jaarplan 2026

De Veldgroep Vlinders en Libellen zal meedoen met de brede inventarisatie georganiseerd door de Inventarisatiecommissie. Daarbij worden vlinders en libellen geteld in het gebied "VlinderDas". Ook in 2026 zullen een dagvlinder- en libellencursus worden gegeven om nieuwe leden te trekken. Daarnaast zal een insectencursus, inclusief excursies, worden gegeven in samenwerking met de Insectenwerkgroep. Tenslotte worden er diverse vlinder- en libellenexcursies georganiseerd in de omgeving van Wageningen en in bijzondere gebieden wat verder weg.

Grote keizerlibel

Bont zandoogje

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Vogelwerkgroep

Jaarverslag 2025

Organisatorisch

Ledenlijst: de vogelwerkgroep had op 31-12-2025, 161 leden (10 meer t.o.v. 2025).

Een belangrijke stap in 2025 is dat we vanaf 1 Jan volledig geïntegreerd zijn in de KNNV. Alhoewel er al een hele nauwe band en samenwerking was, is dit per 1 Jan 2025 geformaliseerd. Gelukkig heeft dit geen negatieve invloed gehad op ons ledenaantal, en is de integratie goed en soepel verlopen.

Bestuur: op 12 September hebben afscheid genomen van Rinse Wassenaar als bestuurslid. Rinse is sinds 1979 bestuurslid geweest, en heeft vele jaren gezorgd voor invullingen van de donderdag avond lezingen.

Jubileumcie: de in 2024 gestarte Jubileumcie is in 2025 verder gegaan met Doortje Udo, Ineke van Dis en Ellen de Ree, ter voorbereiding op het 80-jarig bestaan van de Vogelwerkgroep in 2026.

Vogelwerkgroep lezingen

In 2025 zijn er wederom 8 lezingavonden georganiseerd op de 2e donderdag avond in Jan-April en Sep-Dec, welke zeer goed zijn bezocht. De eerste 4 lezingen werden nog georganiseerd in het Koetshuis, na de zomer zijn we (met name vanwege de kosten) overgestapt op de zaal in de Bevrijdingskerk. Gemiddeld zijn de lezingen door zo'n 40 leden bezocht. Voor sprekers en titels zie lijst, beschikbaar bij de secretaris.

Op 11 December vond wederom een zeer geslaagde Leden-voor-leden plaats, waarbij 6 leden bereid waren gevonden om iets te vertellen over een vogelervaring dichtbij of verder weg.

Excursies

Onder leiding van Wim Haver hebben in 2025 wederom een 10-tal succesvolle excursies plaatsgevonden, alle wat verder weg buiten Wageningen georganiseerd. Deze bleken zoals altijd weer een prima gelegenheid om samen te vogelen, te leren en een leuke dag te hebben.

Tevens zijn er weer een 5-tal excursies georganiseerd in ons werkgebied, begeleid door ervaren vogelaars, nl. in: het Arboretum Belmonte, Parkbos den Engh in Ommeren, Wageningse Bovenpolder, Grebbeberg en Binnenveldse Hooilanden.

Daarnaast heeft ook de nachtzwaluwen excursie (fiets) weer succesvol plaatsgevonden bij Mossel op Planken Wambuis, op 12 Juni in de avond.

Tevens zijn er in 2025 3 excursies georganiseerd met een nieuw format, namelijk met focus op trek. Alhoewel de deelname aan de excursies wat tegen viel, en de aantallen trekvogels erg dag afhankelijk is, werd het concept door de deelnemers wel enthousiast ontvangen.

Ook het Schiermonnikoog weekend van 10-12 Oktober was weer een succes, met 23 deelnemers, waarvan er 15 in Eureka verbleven. Er werd wel geconstateerd dat het voor de vogelaanwezigheid waarschijnlijk gunstiger is om wat later in Oktober te gaan.

Kleine zilverreiger

Zangvogelcursus

In April-Mei is er weer een succesvolle zangvogelcursus georganiseerd, met 8 excursies in het veld, 7 keer gevolgd door een theorie avond. Voor de veld excursies waren een 8-tal coaches beschikbaar die de 30 deelnemers in groepjes begeleidde. Henrik de Nie verzorgde zoals altijd het theorie gedeelte, traditie getrouw afgesloten door een examen.

Belmonte Arboretum Nestkasten

De nestkastengroep Belmonte, bestaande uit 9 medewerkers, observeert daar de ongeveer 60 kasten. De data gaan via Sovon (nestkaart light) naar de landelijke werkgroep.

Pennevluchten

Ook de Pennevluchten is vorig jaar geïntegreerd in de Urtica. Voorafgaand aan de integratie was er bij sommige leden zorg dat de Pennenvluchten (en daarmee de VWG) zijn identiteit zou verliezen. Nu 4 Urtica's met PV verder kunnen we concluderen dat dit niet het geval is.

Overig

Op 28 Feb bezocht een aantal leden van het bestuur de KNNV-Vogelwerkgroep Inspiratie dag, bij de Vogelbescherming in Zeist. Het was een interessante dag, met wederom leuke lezingen en contacten met andere werkgroepen (zie separaat verslag voor meer detail).

Jaarplan 2026

2026 zal volledig in het teken staan van het 80-jarig jubileum van de Vogelwerkgroep. Een afwisselend en leuk programma is in de maak, met op 29 Augustus de feestelijke Jubileum bijeenkomst.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Plantenwerkgroep

Ina van Keulen

Jaarverslag 2025

Zoals altijd begonnen wij het jaar in de wintermaanden met studieavonden in het Groene Wiel. Met gedetailleerde afbeeldingen behandelden we de volgende families: Schermbloemigen, Vlinderbloemigen Vetplanten en Wolfsmelkfamilie. Onze traditionele excursie in maart naar een Arboretum ging deze keer naar het Nationaal Bomenmuseum Gimborn, Velperengh 13 3941 BZ te Doorn, o.l.v. Leny Huitzing. Dit 'Nationaal Bomenmuseum' bezit een wereldberoemde collectie bomen en struiken uit alle windstreken op aarde: te veel om op één dag(deel) te zien. Wij hebben ons geconcentreerd op de bloeiende bomen en stuiken en coniferen zoals de vele, grote Hemlocksparren, Mammoetbomen, Kustsequoia's, Japanse parasoldennen ceders, enorme Reuzenlevensbomen, Servische sparren, Turkse Zilver sparren en de uit de Himalaya afkomstige Tranenden met zijn enorme kegels. Naaldbomen waren ook de passie van de stichter van dit arboretum Max von Gimborn (van de inkt) die in 1924 dit terrein in Doorn aankocht. De tuin is aangelegd in Engelse landschapstijl met doorkijkjes, slingerende paden, vijvers en heuvels; een lust voor het oog.

In april hadden we een excursie naar de Brabantse Maasheggen georganiseerd maar die is niet doorgegaan door gebrek aan belangstelling. Je moet dus nooit een excursie organiseren op Koningsdag. De KNNV Week van de Biodiversiteit organiseerden wij als afdeling weer samen met de WUR en de gemeente Wageningen.

Zaterdag 24 mei was er tijdens de Bioblitz een scala aan publieksactiviteiten. We hebben zowel morgens als middags een excursie geleid. Varkensgras op de parkeerplaats en Liggende majer (een Amaranten soort) om de hoek bij de kerk. Ook was er een plantenexcursie in de Nude.

In juni was de excursie naar Tolkamer. Deze excursie gaat naar een plek waar de natuur vorm kreeg door een combinatie van natuurlijke oorzaken: stroomgebied van grote rivier én menselijke activiteit. Daardoor ontstonden op korte afstand van elkaar een aantal heel bijzondere ecotopen. We hebben zo'n

Klokjesgentiaan

40 plantensoorten gezien waaronder Vertakte paardenstaart en Slanke mantelanjer. Het gebied is bekend van diverse bremrappen maar deze waren zover uitgebloeid door de langdurige droogte dat ze niet meer te determineren waren. Op 14 juni waren wij gevraagd voor een plantenexcursie op de Nergenasebosweg in Bennekom georganiseerd door omwonenden ter ere van 24 uur voor de stadsnatuur.

In juli hebben we de boottocht Natuur op de kademuur in Amersfoort georganiseerd. We hebben dit samen gedaan met de KNNV Arnhem. Met bevlogen 'groene' schippers varen we langs de kades van de Amersfoortse grachten en zij vertellen over de bijzondere begroeiing op en tussen de stenen zoals korstmossen, sporenplanten, en zaadplanten. De planten vinden veelal hun oorsprong in het hooggebergte, waar de beperkt aanwezige voedingsstoffen en geringe groeimogelijkheden vergelijkbaar zijn met de situatie op de kademuuren.

De laatste excursie was in augustus naar het eiland Veer Lent bij Nijmegen. Op dit eiland, dat is ontstaan in het kader van het project: Ruimte voor de rivieren, is bij niet te hoge waterstand een fraaie fluviatile flora te vinden. Er waren wel diverse rivierpioniers, waaronder Klierganzevoeten, diverse Amaranten, Vlieszaad, Postelein en Stekelnoot, maar duidelijk minder dan vorig jaar. Misschien dat de droogte de oorzaak is?

Ook dit jaar hebben we Basis cursus Flora van Floron georganiseerd met 19 deelnemers. De cursus startte half maart en eindigde begin juli. Elke week krijg je een half uur les via een digitale leeromgeving. De lesvideo's en verdiepingsstof kun

je op elk gewenst moment en in je eigen tempo bekijken. Elke week is er ook een huiswerkopdracht waarmee je de ene week enkele minuten, en andere weken een paar uur mee kwijt bent. Aan ons de taak om de praktijk te doen. Wij hebben 2 avond theorie gedaan en 4 maal een excursies georganiseerd in de omgeving van Wageningen. Er is veel belangstelling voor. Op 3 september hebben we een avond belegd om de ervaringen van de cursisten te peilen. Floron was blij met onze tips.

Op verzoek van de Bergcommissie Wageningen hebben wij onze bijdrage geleverd aan de inventarisatie van de Wageningse Berg. Er zijn in het onderzochte gebied 382 verschillende soorten vaatplanten aangetroffen. In de deelgebieden buiten het Arboretum noteerden we in totaal 264 soorten. Er werden bovendien 20 soorten bramen waargenomen.¹ In Arboretum Belmonte stonden 98 'unieke' soorten, die niet in de andere deelgebieden voorkwamen. Afgezien van de bramen staan elf soorten op de Rode Lijst: twee zijn er bedreigd, vier zijn als gevoelig aangemerkt en vijf als kwetsbaar. Daarnaast komen er nog vier zeldzame tot zeer zeldzame soorten op de Wageningse Berg voor. Van alle bezochte deelgebieden zijn vegetatiebeschrijvingen gemaakt met daarin aandacht voor boomlaag, struiklaag, kruiden en kale grond.

Inventarisatie van de PWG in de Achterbergse hooilanden.

Op verzoek van Staatsbosbeheer hebben wij een tweede inventarisatie van de Achterbergse Hooilanden verricht. Dit is een nieuw natuurgebied van 70 ha en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Het gebied sluit aan op de Binnenveldse en Bennekomse Hooilanden, de Meent en de Groene Grens zodat er een vochtig veengebied wordt gecreëerd. Het gebied is afgeplagd, er zijn sloten gegraven en er is maaisel van de omliggende natuurgebieden uitgestrooid. Totaal hebben wij 181 soorten gevonden.

Op zaterdag 27 December hebben we weer meegedaan aan de Eindejaars Plantenjacht van FLORON. We hebben in één uur 21 bloeiende planten gescoord, minder vorig jaar toch noch een mooi aantal gezien het landelijk gemiddeld van 13,2. Een bijzonder vondst was wel de Goudgele honingklaver.

Twee van onze leden, Herman Thunnissen en Koen van Setten, zijn nu vaste medewerkers van de Plantendeterminatiecursus van de KNNV Arnhem. Een aantal anderen zijn begeleiders van de hybride basiscursus van Floron in Wageningen.

Jaarplan 2026

Zoals altijd in de wintermaanden organiseren wij een aantal studieavonden. In januari gaan we bomen inventariseren aan de hand van knoppen. We doen dit met De Knoppentabel van Martien Janssen of Winterflora bomen en struiken van Dirk Slagter. De andere avonden maken we gebruik van gedetailleerde tekeningen.

We zijn benaderd door de organisatie Land van Ons. Deze organisatie koopt landbouwgrond en verpacht die aan boeren die duurzaam produceren. Ze hebben een perceel gekocht aan de Hoge Valksedijk in Ede. We hebben afgesproken om daar de voorjaarsflora te inventariseren. In juni organiseren wij een excursie naar de Londotuin in Leersum. De meeste tijd gaat natuurlijk naar de brede inventarisatie van Vlinderdas.

Ook dit jaar hebben het plan net als vorig jaar om in samenwerking met Floron een basiscursus Flora te organiseren. Hier is veel belangstellend voor. Tot besluit van het jaar gaan we weer op Eindejaars Plantenjacht.

¹ Aan de bramen is een apart hoofdstuk gewijd (Hoofdstuk 4).

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Inventarisatiecommissie

André van Lammeren

Jaarverslag 2025

Inventarisatiewerk vinden we de kern van KNNV-werkzaamheden. Immers, het realiseert al onze doelstellingen: natuurstudie, natuurbeleving, natuurbescherming en natuureducatie. De toewijding van de inventarisatiecommissieleden – die het inventarisatiewerk coördineert – is dan ook groot. De inventarisatiecommissie (IC) bestaat nu uit 14 leden maar er zal een enkele personele verandering optreden. De situatie is als volgt: Laura Zeeman (Amfibieën en reptielen), Jitte Groothuis - (Insecten), Christa Heijting (Korstmossen) zal per 1 januari 2026 coördinatorschap overdragen aan Antoine Jansen, André van Lammeren en Roel Lemmens (Mossen), Ineke Ammerlaan en Maurice Franssen (Nachtvlinders), Eric Minke (Paddestoelen), Bart Heijne (contactpersoon) en Nynke Groendijk (vertegenwoordiging in IC) (Vlinders en libellen), Eveline Vaane - (Vogels), Gert-Jan Speckmann (ecotopen en kaarten), Taric Schrader als vertegenwoordiger van Het bestuur (zal per 1 januari terugtreden en opgevolgd worden door Ad Plaizier), en André van Lammeren - (voorzitter). Driemaal is de commissie ter vergadering bijeengekomen in het Groene Wiel, en wel op 11 februari, 3 juni en 4 november 2025.

Overhandiging van het Inventarisatierapport De Moft op 4 juni 2025 aan Liesbeth Hunink bij het gemeentehuis in Ede. Van links naar rechts: Liesbeth Hunink, Wim Kuster, André van Lammeren, Ina van Keulen en Jochem van Gooswilligen.

De eerste activiteit in 2025 was de lezingenavond op 28 januari 2025 met als onderwerp de afgelopen inventarisatie in 2024 van de Moft bij Bennekom. Zaterdag 24 februari 2025 was de startdag voor de inventarisaties van de Moft, en wel met een verkennende wandeling door het inventarisatiegebied met leden van de Stichting Land van Peelen en leden van de IC.

De eindrapportage over de inventarisatie van de Moft werd op 4 februari 2025 door voorzitter André van Lammeren samen met Ina van Keulen op het stadhuis aangeboden aan Liesbeth Hunink en Wim Kuster van de Gemeente Ede. Ook is het aangeboden aan de Stichting Land van Peelen en wel op 5 februari in De Kijkdoos in Bennekom. Dit rapport van 214 pp is ook digitaal beschikbaar voor alle geïnteresseerden via onze webmaster (evenals al onze eerdere inventarisatierapporten).

Op woensdag 11 juli 2025 heeft de IC in aanwezigheid van 8 leden feestelijk afscheid genomen van Sjoerd de Boer en Jinze Noordijk beiden leden van de IC. In stijl, met een stadswandeling door Wageningen beginnend in het Arboretum Belmonte, een onderdeel van de Wageningse Berg die we dit jaar inventariseren.

In de vergadering van 3 juni 2025 heeft de IC besloten om in 2026 de landbouwenclave Vlinderdas bij de Ginkel te inventariseren.

Jaarplan 2026

De eerste activiteit op dinsdag 27 januari 2026 zal de traditionele mondelinge rapportage van de uitgevoerde inventarisaties zijn door alle werkgroepcoördinatoren, nu van de Wageningse Berg. In 2026 zullen onze werkgroepen een brede inventarisatie uitvoeren van Vlinderdas, een initiatief dat wordt ondersteunt door de gemeente Ede. Alle geïnteresseerde KNNV-leden zijn welkom ook deel te nemen aan de inventarisaties door de verschillende werkgroepen – en zo bij te dragen aan de bovengenoemde KNNV-doelstellingen en natuurlijk het sociale contact.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de PR-kraam

Rhea Rekker

Jaarverslag 2025

Deelname aan de markten deden we met Nynke Groendijk, Jolanda Verbeek, Eric Minke, Jeltje Zeelenberg, Elsa Loosjes, Tamar Reijnen en Rhea Rekker. We stonden vaak met z'n tweeën en wisselden elkaar per dagdeel af.

We hebben op de volgende zeven markten gestaan:

- 1 maart, dag van de Vlinderstichting
- 5 april, lentefeest Renkums Beekdal
- 24 mei, Biodiversity Challenge, Grote Kerk Wageningen
- 13 september Molenmarkt Wageningen
- 20 september oogstfeest Ommuurde Tuin
- 27 september Herfstfeest Renkums Beekdal
- 4 oktober Dag van de Wageningse Eng

Meedoen met het oogstfeest in Bennekom op 6 september is niet gelukt, vanwege tijdgebrek.

Jaarplan 2026

In 2026 willen we hetzelfde doen als in 2025. Mochten er markten tussendoor komen, dan kijken we of het past. Het doel van ons werk is mensen kennis te laten maken met de KNNV. Wil je ook een dagdeel of uurtje achter de kraam vertellen over de KNNV, van harte welkom. We hebben vaak mooie ontmoetingen en boeiende gesprekken met de bezoekers aan de kraam. Aanmelden bij Rhea Rekker 06 5127 8949.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Donderdagwandelingen

Rhea Rekker

Jaarverslag 2025

Voor 2025 waren er tien wandelingen en één fietstocht gepland in de directe omgeving van Wageningen. De wandeling van Wiebe Selders, Heelsumse Beek, in mei ging niet door vanwege te weinig aanmeldingen, maar over het algemeen waren er ruim voldoende en enthousiaste aanwezigen, vaak meer dan 10 personen. Dat geldt ook voor de wandeling van Ada en Ger Parlevliet van afgelopen juni. Helaas is Ada niet meer in ons midden. Uitgangspunt van ons is activiteiten die goed lopen niet veranderen en inplannen wat haalbaar is. De organisatie is in handen van Eric Minke, Riek Harteveld en Rhea Rekker.

Jaarplan 2026

- 15 januari, 9.30 uur, koetshuis Belmonte, winterwandeling in het Arboretum, opgeven bij Rhea Rekker, 06 5127 8949
- 19 februari, 9.30 uur, station Wolfheze, lange afstandswandeling, wandeling van station Wolfheze naar station Ede -Wageningen, opgeven bij Rhea Rekker, 06 5127 8949
- 19 maart, 9.30 uur, vogelexcursie Binnenveld, startpunt bij KenKon, Nieuwe kanaal 11, door Eric Minke, minkesuz@outlook.com
- 16 april, 9.30 uur, vogelexcursie, Oranje Nassau Oord, Wageningen. Startpunt: Scheidingslaan. Op de rotonde van de Wageningse Berg de afslag Scheidingslaan nemen en rijden tot waar het asfalt ophoudt, Eric Minke, minkesuz@outlook.com
- 21 mei, 9.30 uur, Uiterwaarden Amerongen-Leersum, opgeven bij Rhea Rekker, 06 5127 8949
- 18 juni, 9.30 uur, Renkums Beekdal, start parkeerplaats het Boscafe De Beken, Nieuwe Keijenbergseweg 174, door Riek Harteveld, riek@wrpc.nl
- 16 juli, 9.30 uur, Groene Grens, verzamelen bij Dragonderweg 23, Veenendaal, door Ina van Keulen, planten-werkgroep@waeningen-eo.knnv.nl of 06 3719 8773
- 20 augustus, 9.30 uur, Jufferswaard, parkeerplaats veerstoep Renkumse voet-fietsveer, Lambert van Gils, 06-23447865
- 17 september, 9.30 uur, Natuur in de stad, verzamelen op parkeerterrein 5 bij de Junushoff, door Patricia Wagenmakers

- 15 oktober, 9.30 uur, Paddenstoelenwandeling, Renkums Beekdal, parkeerplaats van De Beken, Nieuwe Keijenbergseweg 174, Renkum, door Eric Minke, minkesuz@outlook.com
- 19 november, 9.30 uur, Paddenstoelenwandeling, Oostereng, boswachtershuis Keijenbergseweg 2, bij stenen witte grenspaal, door Eric Minke, minkesuz@outlook.com

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Zondagdagwandelingen

Frans Jacobs

Jaarverslag 2025

In 2025 zijn er iedere eerste zondag van de maand natuurwandelingen georganiseerd. Het ging dan om wandelingen door het rivierengebied zoals het park Lingezegen, de Loenense buitenpolder, het landgoed Hemmen en fort Pannerden. Andere wandelingen gingen door de bossen van de stuwwal bij Nijmegen en Elten of door de bossen van Bergharen. Tenslotte was er ook nog een wandeling die beiden combineerden langs de Niers, de ene kant (rivierengebied) heen en de andere kant (bos) terug. Het betreft steeds een klein clubje trouwe deelnemers die iedere keer meegaat. De wandelingen hadden een lengte van 4 tot 7 km. Na afloop wordt er koffie gedronken in een horeca-uitspanning.

Jaarplan 2026.

Ook in 2026 staan de wandelingen weer ingepland en zijn vergelijkbaar met die van 2025 als het gaat om de typen terreinen en lengtes van de wandelingen. Ze gaan door verschillende delen van het afwisselende landschap van park Lingezegen, landgoed Oosterhout bij Nijmegen, het maasheggengebied tussen Sambeek en Vierlingsbeek, het moerasgebied de Bruuk, de Maasduinen bij de Hamert en het uiterwaardengebied bij slot Loevestein. We beginnen steeds om 9.30 op de startplek van de wandeling of als wie met de auto gaat eerder op de parkeerplaats van "Het Pallet" (hoek Kees Mulderweg en Rooseveltweg) in Wageningen.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Webredactie

Anneke Löffler

Jaarverslag 2025

De webredactie bestond in 2025 uit Anneke Löffler en May-Anne Plaizier. In 2025 zijn alle activiteiten op de agenda in de website gezet, zo krijgen de leden altijd up-to-date informatie. De webredactie beheert een spreadsheet met alle informatie over activiteiten. Hierdoor kunnen we nagaan hoeveel activiteiten er zijn geweest in een jaar. Op de website kun je dat niet zien omdat ze daar automatisch verdwijnen nadat ze zijn geweest. We hebben dit jaar een paar korte verslagjes van activiteiten gekregen. We hebben weer de sjablonen voor het opmaken van de diverse nieuwsbrieven aangepast, nu in verband met het wijzigen van het motto van de KNNV.

Jaarplan 2026.

We gaan verder met het aanvullen van de kennisbank met bestaande rapporten. We willen nog meer stimuleren dat leden nieuwsberichten en korte verslagjes van activiteiten schrijven om onze leden optimaal te informeren. We gaan de pagina Leden van Verdienste bijwerken. Daarvoor zullen we informatie inwinnen bij leden.

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Tweedehands boeken

Carleen van den Anker

Jaarverslag 2025

Sinds een jaar of zes doe ik voor de KNNV de verkoop van de tweedehandsboeken. Eerst verkocht ik alleen op diverse markten en sinds maart 2022 ook via boekwinkeltje De tweede natuur, waar 500 titels worden aangeboden. Kijk maar eens op <https://www.boekwinkeltjes.nl/v/de-tweedenatuur/>.

Op dit moment sta ik fysiek alleen nog op de Dag van de Vlinderstichting in maart en de Molenmarkt in september. Het grootste deel van de boeken wordt gratis ingebracht door KNNV-leden die aan het opruimen zijn. Heel veel dank daarvoor. Soms koop ik ook weleens boeken in bij kringloopwinkels.

De totale opbrengst van de tweedehandsboeken was in 2025 redelijk goed (ruim 2500 euro). Het boekwinkeltje loopt sinds de zomer wat minder, maar hopelijk trekt dat weer aan.

Het doel van de tweedehands verkoop blijft voor mij meerledig: leden en andere belangstellenden (goedkoop) aan boeken helpen, boeken een tweede leven bezorgen, interesse voor natuur bevorderen, geld verdienen voor de plaatselijke KNNV-afdeling. Ik nodig alle leden dan ook graag uit om hun overbodige boeken bij mij te brengen (of door mij op te laten halen). Je kunt contact met me opnemen via carleenvdanker@gmail.com of 06 17417131

Jaarplan 2026.

Gewoon zo doorgaan!

Jaarverslag 2025 en plannen 2026 van de Urtica redactie

Huub Löffler

Jaarverslag 2025

De redactie bestaat uit May-Anne Plaizier, Rob Groendijk en Huub Löffler die met veel plezier weer vier nummers heeft samengesteld. Dit jaar zijn de Urtica en het tijdschrift van de Vogelwerkgroep (Pennevluchten) geïntegreerd, zodat iedereen alle artikelen uit beide organen kan lezen. De redactie promoot de digitale versie om zo de kosten voor milieu en kas te beperken. Op dit moment ontvangt ongeveer de helft van onze leden de Urtica alleen digitaal, en de helft (ook) geprint.

Jaarplan 2026

We zijn van samen met de redactie van Pennevluchten weer vier mooie nummers te maken, en rekenen op weer veel kopij van de KNNV-leden.

